

# MAGYAR-ZSIDÓ SZEMLE.

SZERKESZTIK

BACHER VILMOS és BÁNÓCZI JÓZSEF.

---

ELSŐ ÉVFOLYAM.

MTA KÖNYVTÁRA  
SCHEIBER  
GYŰJTEMÉNY

BUDAPEST.

AZ ATHENAEUM R. TÁRSULAT KIADÁSA.

.1884.

# TÁRSADALOM.

---

## Népszerű irodalmi vállalat.

Hogy a vallásos élet felekezetünkben minél magasabb és műveltebb színre emelkedjék, nincs rá jobb eszköz, mint ha a felekezet vallásos történetének s tudományának ismeretét a művelt közönség körében terjesztjük.

Irodalmunkban, a mint erre a márcziusi füzet egyik cikke (176. lapon) nyomatékkal reá mutat, és a mint e körülmény e folyóirat programjában is konstatáltatott, e tekintetben sajnos hézagot kell fájlnunk. E bajon minél előbb segíteni kell. Míg megfelelő szellemű hazai termelésre s ennek folytonosságára nem számíthatunk, át kell ültetni a *világirodalom zsidó theologiai klaszikusait* a mi nyelvünkre.

Ez által *kettős* irányban használunk. Egy részről saját hitfeleinknek teszünk szolgálatot, midőn vallásunk történetére nézve szemkörüket bővítjük és gondolkodásuk színvonalát emeljük; másrészt alkalmat nyújtunk az egyéb felekezetekhez tartozó művelt közönségnek, hogy hitfelekezetünk igaz történetét illetőleg tájékozást nyerjen.

Nem gondolok oly nagyszabásu vállalatra, minő annak idején az „*Institut zur Förderung der israelitischen Literatur*“ volt, vagy minő a még fennálló londoni „*Society of Hebrew Literature*“ ámbár az alapítandó vállalat közelebb jár az angol társaság programjához, a mennyiben ez is főképen jeles munkák fordítása által oldja meg feladatát.

A szemem előtt lebegő czélnál fogva a tervezett vállalat nem terjeszkednék sem aprólékos irodalmi speciál-kutatásokra,

sem pedig másrésről a dolgokat csak légmagasából szemlélő elme-futtatásokra, vagy épen kenetes szókat szaporító, de exakt alapot nélkülöző elmélkedésekre. Magvas, sok tényt és gondolatot művelt alakban összefoglaló munkákra és értekezésekre gondolunk, melyek a tudomány eredményeit a tárgy komolyságához méltó, minden művelt férfi és nő által felfogható alakban adják elő.

Kétfélék azon dolgozatok, melyek ily sorozatban megjelenének: 1. *Önálló, terjedelem s tartalom tekintetében nagyszabásu munkák.* 2. *Egymás között rokon tartalmu, bár különféle szerzőktől való értekezések és essay-k,* melyek akár külön füzetben akár folyóiratokban jelentek meg. Különösen ez utóbbiak ügyes s tapintatos megválasztása által fogjuk a kitüzött célt sikeresen előmozdítani. Zsidó íróknak a zsidó vallásra, történelemre és irodalomra vonatkozó oly sok és a művelt közönség tájékoztatására szánt remek formájú dolgozata van, hogy a szándékolt gyűjteményt sok éven át lehet majd értékes anyaggal ellátni. Természetes dolog, hogy a mennyiben az irodalmunkba átültetendő munkák régibb időben jelentek meg, azokat a haladó tudomány igényeihez képest kell kiegészíteni, vagy a hol szükséges, a részletek tekintetében átdolgozni.

Magától értetik különben, hogy az itt megpendített vállalatból nincsenek kizárva e célra megírandó magyar eredeti munkák sem, a mennyiben a szigorún alkalmazandó mértéket megütik.

Ugy gondolom, mindnyájan, kik a Magyar-Zsidó Szemle megindítását örömmel üdvözlötték, a megpendített vállalat hasznosságát velünk együtt elismerik és létesülését annál inkább hajlandók lesznek elősegíteni, mert azt olyanul tekintik, mely a Szemle céljait előmozdítja s magát a folyóiratot mintegy kiegészíti.

Hogy ez ügyben szükséges eszmecserének konkrét alapja is legyen, bátorkodom a kivitel módozatára nézve véleményemet röviden előadni.

1. A megindítandó vállalat létesítésére nem szükséges külön együletet alakítani. Legcélszerűbbnek tartanám, hogy az a *M.-Zs. Sz. szerkesztőségével szerves összefüggésben maradjon és e folyóirattal párhuzamosan induljon.* A szerkesztőség e célra időről-időre legfeljebb az egyik vagy másik szakférfiut kérné fel, hogy őt a munkák megválasztásában és csoportosításában, a fordítók kijelölésében stb. támogassa.

2. Minden évben egyelőre legalább is *egy kötet önálló munka*, körülbelül 25—30 iven, és *egy kötet értekezés*, 10—15 iven, adatnék ki. Ez a minimum; természetes, hogy a közönség részvététől függ a kiadandó anyagnak időnkinti gyarapítása.

3. A M.-Zs. Szemle *előfizetői* a kiadványokat *kedvezményi áron* szerezhethék meg.

E sorok, tudom, korántsem merítik ki e kiváló fontosságú tárgyat minden oldalról. Csak ébresztőül akarnak szolgálni és üdvös eszmecserét megindítani.

Egyelőre arra kérjük e folyóirat barátai közül azokat, kik az itt megpendített eszme fontosságára, életrevalóságára és gyakorlati kivihetőségére nézve velünk egy nézetten vannak, hogy helyeslésük kifejezését, vagy esetleg a kivitelre irányuló megjegyzéseiket a Szemle szerkesztőségével közöljék.

*Budapest.*

GOLDZIHNER IGNÁCZ.

A szerkesztőség örömmel teszi a tervet magáévá s ezzel a M.-Zs. Szemlét organumává ez ügynek, mely ugy felekezeti s vallásos, mint nemzeti s kulturális tekintetben fő-fő fontosságú. S ha, mint hisszük, olvasóink oly érdeklődéssel fogadják ez ügyet, minőt már azért is érdemel, mert előmozdítása által a nemzeti irodalomnak is teszünk szolgálatot — akkor a Népszerű Irodalmi Vállalat eszméje egy év mulva testet ölthet.